

Useimmiten edunvalvontavaltuutuksen tekevät iäkkäämmät henkilöt, jotka haluavat turvata omaisuutensa ja asioidensa hoitamisen itse valitseman henkilön toimesta silloin, kun eivät enää itse ole kykeneviä huolehtimaan asioistaan. Myös vakavasti sairastuneet henkilöt saattavat tarvita tai haluavat määrätä edunvalvonnastaan ennalta.

Edunvalvontavaltuutus kannattaa tehdä ajoissa, se astuu voimaan siinä tapauksessa, että valtuuttaja on sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemätön huolehtimaan asioistaan. Koskaan ei siis ole liian aikaista tehdä edunvalvontavaltuutusasiakirjaa.

Edunvalvontavaltuutuksella valtuutetaan itse valittu henkilö edustamaan valtuuttajaa omaisuutta koskeissa ja taloudellisissa asioissa. Valtuutuksella voidaan valtuuttaa myös edustamaan muissa henkilöä koskeissa asioissa, joita hän ei itse pysty ymmärtämään tai hoitamaan. Valtuuttaa voi lisäksi hoitamaan ja neuvottelemaan terveydenhoidostaan. Valtakirja voi olla myös rajattu vain johonkin tiettyyn toimeen. Valtakirja laaditaan aina yksilöllisesti mieltien valtuuttajan toiveita, tarpeita sekä elämäntilannetta.

Valtuutettu ei voi tehdä suostumuksia tai hyväksyä valtuuttajan puolesta esim. avioliittoa, adoptiota, isyyden tunnustamista tai testamenttiasioita.

Valtuutettu on aina yksityishenkilö. Valtuutetuksi voidaan nimetä ensisijaisesti henkilö ja varalle toinen tai useampi varahenkilö, mikäli ensimmäinen henkilö on estynyt hoitamaan tehtävää.

Valtuutuksen voi tehdä täysi-ikäinen henkilö. Valtakirja tehdään kirjallisesti ja siinä on oltava kaksi esteetöntä todistajaa yhtäaikaisesti läsnä, kun se allekirjoitetaan. Todistajien tulee tietää minkä asiakirjan henkilö allekirjoittaa, vaikka he eivät tietäisi sen sisältöä. Todistajalausumassa todistetaan samanaikainen läsnäolo valtakirjaa tehtäessä ja se että valtuuttaja ymmärtää valtakirjan sisällön ja tekee sen omasta vapaasta tahdostaan. Todistajina voivat toimia esteettömät täysi-ikäiset ja oikeustoimikelpoiset henkilöt. Valtakirjaa ei voi esim. todistaa puoliso, lapset, lapsenlapset tai valtuutetun puoliso, sisarukset eivätkä vanhemmat tai isovanhemmat.

Valtakirjassa tulee yksilöidä se mihin valtuutus annetaan ja määräys, että valtuutus astuu voimaan, mikäli henkilö ei ole kykenevä sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi huolehtimaan asioistaan.

Valtakirja annetaan yleensä valtuutetun haltuun. Edunvalvontavaltuutus vahvistetaan Digi- ja väestötietovirastossa. Valtuutettu pyytää valtakirjan vahvistamista, kun edunvalvonta on tullut tarpeelliseksi ja siihen liitetään lääkärintodistus valtuuttajasta.

Kyllikki Forsius